

ASSITEJ MANIFESTO

Çocuklar ve gençler, bilhassa böyle kriz zamanlarında sanata erişme ve katılma hakkına sahiptir.

ASSITEJ Manifesto'su

COVID-19 krizi şiddetlenirken, dünya genelindeki profesyonel sanatçılar ASSITEJ kahve toplantıları yaparak iş birliği yaptılar.¹ Bu kahve toplantılarında şahit oldukları olayları paylaştılar ve bakış açılarını, fikirlerini ifade ettiler. ASSITEJ Manifesto'su tüm bu çabaların meyvesidir. Sanatçılara ve sanatseverlere bu manifestonun bir vesile olmasını diliyor, düzenli bir uluslararası kampanya kapsamında, sanatçılara, çocuklara ve gençlere ait olan sanatların tanınmasını ve desteklenmesini ilerletmeyi hedefliyoruz. Hepinizi ASSITEJ Manifestosu'nu halka açıklamak, sosyal medyada paylaşmak ve içeriğiyle kültürel karar mercilerini düşündürmek konusunda duyarlı olmaya davet ediyoruz.

Çocukların sürdürülebilir ve sağlıklı bir dünyada yaşaması, sanata ve kültüre eşit şekilde ulaşabilmesi için hareket etmek, her zamankinden daha önemli bir gereklilik hâline gelmiştir.

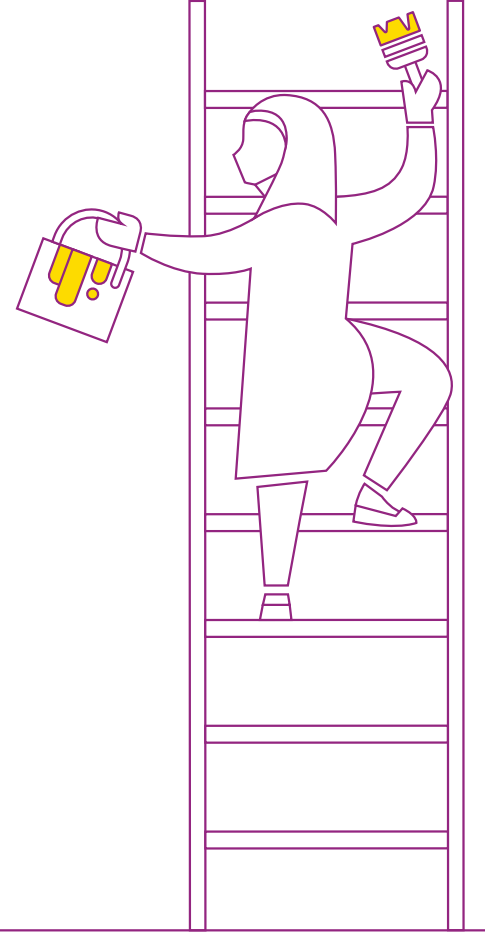
Uluslararası Çocuk ve Genç Tiyatrosu Derneği ASSITEJ, tüm ülkelerin Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 13. ve 31. maddelerine ilişkin yükümlülükleri yerine getirmek için çok daha fazlasını yapması gerektiğine inanmaktadır.

Bu yükümlülükler, özellikle yaşamakta olduğumuz pandemiden ve her çocuğun sürdürülebilir, sağlıklı bir dünyada yaşayabilmesi için eşitliğe olan ihtiyacından dolayı bir gerçektir. Sanat ve kültür, çocuklarımız ve gençlerimiz için hayal ettiğimiz en ideal dünyanın kurulmasına olanak sağlar. Dolayısıyla, toplumlarımız için daha uygun koşullar sağlamak açısından tüm bunlar büyük önem taşır.

COVID-19 ve sonrasındaki ekonomik durumlardan derinden etkilenen sanat dalları, bugünlerde daha fazla savunmasızdır.

Sanat (ve onu icra eden sanatçılar), insanlığın ifadesinin, eleştirel düşüncenin, sağlık ve mutluluğun hayati bir parçasıdır.

Çocuklar ve gençler, bilhassa böyle kriz zamanlarında sanata erişme ve katılma hakkına sahiptir.

Her ülkenin veya bölgenin kendine özgü durumları, düzenleri ve endişeleri olabileceğini kabul ederek; ASSITEJ olarak, aşağıdaki manifestoyu çocuklarımızın ve gençlerimizin sanatla ilişki kurarak kendilerini geliştirebilmesi için gerekli eylemlerin evrensel bir ifadesi olarak onaylıyoruz.

ASSITEJ, çocukların ve gençlerin diyalog ve iş birliği yoluyla mümkün olan her düzeyde fikirlerinin ve bakış açılarının sürece dâhil edilmesini tavsiye eder.²

- ¹ ASSITEJ, çocukların ve gençlerin başta tiyatro olmak üzere sahne sanatlarıyla olan bağlarına hizmet etmek için kurulmuş bir dernektir ve disiplinlerarası bir duruş sergiler.
- ² Ulusal merkezleri, bu belgede tavsiye edilen üslubu kendi dillerine ve kültürlerine uyarlamaya davet ediyoruz. Örneğin, "engelli çocuklar" ifadesini kültürel bağlamınıza göre değiştirebilir, yerine "özel gereksinimli çocuklar" ifadesini kullanabilirsiniz. Ulusal merkezlere, kapsayıcı dil hakkında bilgi almak için "Uluslararası Kapsayıcı Sanatlar Ağı" ile konuşmalarını öneririz.

1

Vatandaşlar bu durumlar için teşvik edilir:

- 1.1 Çocukların ve gençlerin sanat ve kültüre katılma, dünya çapında birbirleriyle bağlantı kurma hakkı için birlikte olmaya.

- 1.2 Tüm durumlarda sanatın icrasını sağlamak için risk altında, engelli veya savunmasız olan çocuklara ve gençlere (örneğin; mülteciler, hastanelerdeki çocuklar, yetimhaneler ve bakım evleri, genç suçlular) hizmet veren sanatçılar ve kuruluşlar arasında ortaklıklar kurmaya.

- 1.3 Manifestoyu çeşitli ortamlara yaymaya ve özel ortamlara aktarmaya.

2

Merkezi Yönetimler bu durumlar için teşvik edilir:

- 2.1 Sanata erişim yoluyla çocuklar ve gençler adına onların gelişimini ve refahını desteklemek için bakanlıklar arasında (örneğin; kültür, sağlık, eğitim, çevre, sosyal kalkınma, turizm, girişimcilik ve iş geliştirme bakanlıkları) iş birliği kurmaya ve hükümetler arası stratejiler geliştirmeye.

- 2.2 Toplumların refahını, iyileşmesini ve direncinin artmasını hedefleyen; çocuklara ve gençlere yönelik kültürel hakları içeren politikaların tasarlamasını ve uygulamasını taahhüt etmeye.

3

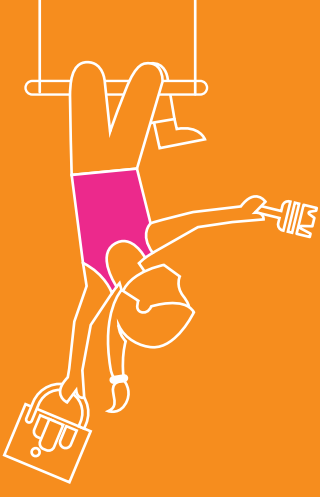
Siyasi partiler bu durumlar için teşvik edilir:

- 3.1 Kendi manifestolarında, programlarında ve gündemlerinde Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 13. ve 31. maddelerine ayrıntılı ve özel referans vermeye.
- 3.2 13. ve 31. maddelerle ilgili tutarlı, kapsayıcı, uzun vadeli politikalar yürütmeye ve bu politikaları desteklemek için finansal düzenlemeler yapmaya.
- 3.3 Eğitim kurumlarının, sanatı müfredatlarının bir parçası olarak görmeleri için yönergeler tasarlamaya.
- 3.4 Çocukları karar alma ve politika geliştirme sürecine dâhil etmeye.

4

Eğitim Bakanlıkları ve Departmanları bu durumlar için teşvik edilir:

- 4.1 Anaokulu da dâhil olmak üzere tüm eğitim sisteminin müfredatına tiyatroyu, yaratıcılığı ve sanatı önemli ve eğitimin ayrılmaz bir parçası olarak uygulamaya.
- 4.2 Sanatı, öğretmenlerin eğitim oturumlarına, insan kültürüne, sağlık alanına, eğitime, çevre çalışmalarına, toplumsal gelişmeye, turizm alanına, girişimciliğe ve iş geliştirmeye entegre etmeye.
- 4.3 Eğitim veren sanatçıların ve sanat pratisyenlerinin, değerli profesyoneller olarak, okul programlarına entegre edilmesini sağlamaya.
- 4.4 Kültürel deneyimlere etki eden ekonomik, sosyal, coğrafi ve diğer engelleri kaldırmaya.

5

Kültür Bakanlıkları ve bölümleri bu durumlar için teşvik edilir:

- 5.1 Tüm çocukların ve gençlerin sanata tamamen ve eşit şekilde erişmesini sağlamak için tutarlı, uzun vadeli ve yeterli finansman ve stratejik destek uygulamaya.
- 5.2 Çocuklar ve gençler için yüksek kaliteli, kapsayıcı programlar sağlamaya.
- 5.3 Yetişkinlere ya da çocuklara hitap etmesine bakılmaksızın sanat programlarına katılan herkes için eşit ödeme garantisini sağlamaya.
- 5.4 Çocukların ve gençlerin demografik özelliklerini düşünerek, orantılı finansman sağlamaya.
- 5.5 Çocuklar, gençler ve onların aileleri için sanata yönelik uluslararası standartlar konusunda araştırma yapmaya ve araştırmaları paylaşmaya ve ayrıca, ulusal standartları dünya genelindeki en iyi standartlara ulaştırmak için adımlar atmaya.

6

Yerel yönetimler bu durumlar için teşvik edilir:

- 6.1 Toplumdaki her çocuk ve genç için sanatın rolüne değer vermeye.
- 6.2 Tüm çocukların, gençlerin ve onların ailelerinin sanatsal faaliyetlere katılmalarını cesaretlendirmek için erişilebilir kaynaklar, tesisler ve kamusal alanlar sağlamaya.
- 6.3 Çocukların ve gençlerin kendi toplumlarındaki okulların ve sanat kuruluşlarının birlikte çalışmalarını desteklemeye.

7

Sanat konseyleri bu durumlar için teşvik edilir:

- 7.1 Programlarında kapsayıcı ve kültürel açıdan çeşitli çalışmalar sağlamaya.
- 7.2 Çocuklar ve gençler için yapılan çalışmaların, yetişkinler için yapılan çalışma koşullarıyla eşit statüye sahip olmasını sağlamaya.
- 7.3 0-18 yaş arası çocuklara hitap eden sanatsal faaliyetler için özel politikalar geliştirmeye.
- 7.4 Çocuklar ve gençler için yapılan sanatsal faaliyetleri; yerel, ulusal, bölgesel ve küresel düzeydeki ortaklıklarında odak noktası hâline getirmeye.
- 7.5 Ülkenin demografik şartlarına bağlı olarak çocuklara, gençlere ve onların ailelerine yönelik sanatsal faaliyetler için yeterli fon, aynı zamanda olabildiğince yüksek standartlar ve düşük bilet fiyatları sağlamaya.

8

Sanat kuruluşları ve kurumları (tiyatrolar vb.) bu durumlar için teşvik edilir:

- 8.1 Çocuklara ve gençlere, faaliyetlerin mümkün olan en yüksek standartlarını sağlamaya.
- 8.2 Çocuklar, gençler ve onların aileleri için yapılan faaliyetleri, onlar için önemli kılmaya.
- 8.3 Eğitim departmanlarının, faaliyetlerin bir ortağı ve muhatabı olarak görülmesini sağlamaya.
- 8.4 Çocukların ve gençlerin üst düzey mercilerde veya kararların alındığı her yerde temsil edilmesini sağlamaya.
- 8.5 Programlarına ve mekânlarına çocukların, gençlerin ve ailelerinin erişim/ulaşım engellerini kaldırmaya.

9

Okullar ve okul öncesi eğitim bunlar için teşvik edilir:

- 9.1 Sanat ve kültürün, eğitim müfredatına ayrılmaz bir parça olarak dâhil edilmesi için Dairelerden ve Bakanlıklardan destek almaya.
- 9.2 Çocuklara ve gençlere oyun oynamaları ve erişilebilir yaratıcı faaliyetlere katılmaları için zaman tanımaya.
- 9.3 Çocuklara ve gençlere, mümkün olan en geniş kültürel deneyimleri sağlamaya.
- 9.4 Ebeveynleri ve bakıcıları, çocuklarının sanatsal başarılarına ve deneyimlerine değer verme konusunda cesaretlendirmeye.
- 9.5 Yaratıcı etkinlikleri ve sanatı, tüm eğitim hayatının ayrılmaz bir parçası hâline dönüştürmeye.

10

Medya bu durumlar için teşvik edilir:

- 10.1 Ulusal basında çocuklar, gençler ve aileleri için sanata ve kültüre yönelik eleştirel ilgi düzeyini artırmaya.
- 10.2 Çocuklar, gençler ve aileleri için yapılan faaliyetlerin erişilebilir, en yüksek kalitede olmasını ve bu faaliyetlerde kendi yaşamlarını, dillerini ve kültürel çeşitliliğini yansıtmasını sağlamaya.
- 10.3 Kamusal hizmetteki yayıncıların çocuklar, gençler ve aileler için sahip olduğu özel sorumluluğun farkında olmaya.

ASSITEJ Bunları yapacak:

- 11.1 Ulusal, bölgesel ve küresel olarak genç izleyiciler için yapılan sanatsal faaliyetleri desteklemek, somut eylemler üzerinde tartışmak; ayrıca profesyonel sanatçılarla ve ilgili tüm oyuncularla ilişki ve iş birliği kuracaktır.
- 11.2 Siyasi ve bağımsız bir başarı kataloğu oluşturmak için farklı ülkelerden sanat, eğitim, hükümet arasındaki en iyi iş birliklerini yansıtan projeleri takip edip toplayacaktır.
- 11.3 Sanatın, refah ve ruh sağlığıyla olan ilişkisinin kanıtlarını gösterecektir.
- 11.4 Sanatın, belirli alanlarda örneğin, mülteciler, hastahanelerde tedavi gören çocuklar, yetimhaneler, bakım evleri, genç suçlular ne gibi farklar yaratabileceğini keşfetmek için birbirleriyle kesişen alanlarda çalışan uzmanlar için paneller düzenleyecektir.
- 11.5 Hükümetlere ve diğer kuruluşlara yazılacak örnek mektuplar oluşturacak ve ASSITEJ üyelerini (ulusal merkezler, ağlar ve bireysel üyeler) bu mektupları geliştirmeye teşvik edecektir.
- 11.6 ASSITEJ üyelerini bu manifestoyu uygulamak ve genişletmek konusunda destekleyecektir; tüm çocuklara ve gençlere sanatsal ve kültürel faaliyetlere erişim hakkı sağlayacaktır.

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi

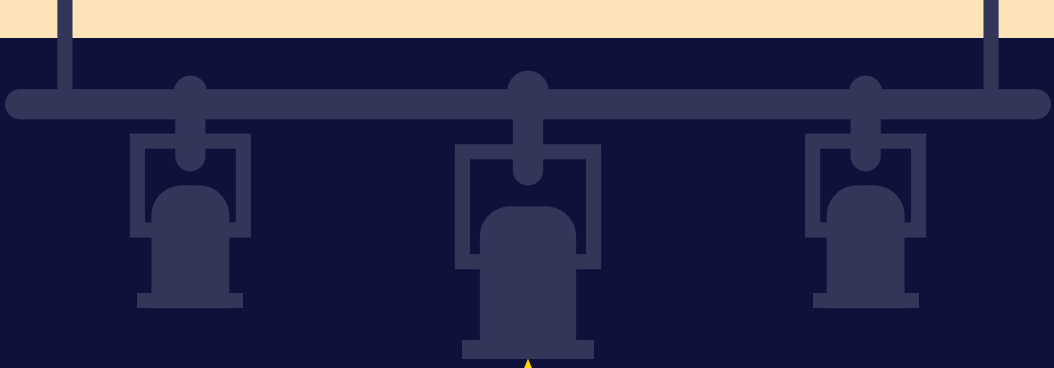
Madde 13

Çocuk, düşüncesini özgürce açıklama hakkına sahiptir. Bu hak, ülke sınırlarından bağımsız; sözlü, yazılı veya basılı, sanatsal ya da çocuğun seçtiği her türlü haber ve düşünceyi araştırabilmesi, alabilmesi ve verilmesi özgürlüğünü içerir.

Madde 31

Taraf Devletler çocuğa dinlenme, boş zamanını değerlendirme, oynama ve yaşına uygun aktivitelerde bulunma, kültürel ve sanatsal yaşama serbestçe katılma hakkını tanırlar. Taraf Devletler, çocuğun kültürel ve sanatsal yaşama tamamıyla katılma hakkına saygı duyarlar ve desteklerler. Çocukları boş zamanı değerlendirmeye, dinlenmeye, sanata ve kültürel etkinliklere katılmaya teşvik ederler; bu konuda her çocuğa uygun ve eşit fırsatlar sağlarlar.

www.assitej-international.org